កម្មវិធីឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហម

Asian International Justice Initiative (AIJI), a project of East-West Center and the WSD HANDA Center for Human Rights and International Justice at Stanford University (previously known as the UC Berkeley War Crimes Studies Center)

របាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំសប្តាហ៍ លេខ ៧២

នាសប្តាហ៍នេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានស្តាប់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីចំនួនពីររូប ទៅលើប្រធានបទស្តីពីលក្ខណៈនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធ និងបានរៀបចំសវនាការលើការដាក់បង្ហាញឯកសារគន្លឹះលើប្រធានបទនេះផងដែរ។ សាក្សីលោក **អៀង ផាន** បានផ្តល់សក្ខីកម្មស្តីពីការយល់ដឹងរបស់គាត់ ជុំវិញការចូលលុកលុយទៅក្នុងប្រទេសវៀតណាម ក៏ដូចជា ការយល់ដឹងអំពីការចោទប្រកាន់ថាមានការរៀបគម្រោងបះបោរនៅភូមិភាគបូព៌ា។ សាក្សីដែលមានអត្តលេខ **2-TCW–1065** ដែលផ្តល់សក្ខីកម្មដោយប្រើរហស្សនាម ដោយសារតែគាត់កំពុងស្ថិតក្នុងកិច្ចដំណើរការស៊ើបអង្កេត បានផ្តល់សក្ខីកម្មស្តីពីតួនាទីរបស់គាត់ធ្វើជាពេទ្យយោធានៅភូមិភាគបូព៌ា និងការជឿជាក់របស់គាត់ទៅលើភាពស្មោះត្រង់របស់លោក **សោ ភឹម** ចំពោះបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា។ សាក្សី **2-TCW–1065** បានផ្តល់សក្ខីកម្មបន្តទៀតថា **ប៉ុល ពត** បានធ្វើ “រដ្ឋប្រហារ” នៅក្នុងភូមិភាគបូព៌ា នៅថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៨ ដែលបានបង្ខំសាក្សីរូបនេះចូលរួមក្នុងជួរកងទ័ពជាមួយវៀតណាម ដើម្បីវាយប្រឆាំងទៅនឹងខ្មែរក្រហម។ នៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រុមមេធាវីការពារក្តីឲ្យជនជាប់ចោទលោក **ខៀវ សំផន** បានធ្វើបទបង្ហាញលើឯកសារគន្លឹះរបស់ពួកគេ ទាក់ទងទៅនឹងផ្នែកជំនុំជម្រះលើលក្ខណៈនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ដោយរួមមាន៖ ទាំងសារទូរលេខ និងកំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំជាច្រើន ក៏ដូចជា ប្រភពឯកសារ

សិក្សាស្រាវជ្រាវនានាផងដែរ។[1] សវនាការឆ្លើយតបទៅកាន់ឯកសារទាំងនេះ នឹងត្រូវរៀបចំនៅថ្ងៃចន្ទ សប្តាហ៍ក្រោយនេះ។

---

[*] របាយការណ៍នេះ ត្រូវបានសរសេរដោយ ម៉ាយខល ចេន (Michael Chen), ហាន់ណា ដេយឆ៍ (Hanna Daych), ម៉ាលេនី ហៃដ៍ (Melanie Hyde), ខេតលីន កាហ្វប្រៀ (Caitlin McCaffrie), និន វុទ្ធី, លូវីស រេតវាយលើ (Louise Rettweiler), តាយលីណា, ធំ ស្ថាពរ និង ភីនីឡូភី វ៉ាន់ធូល (Penelope Van Tuyl) ដែលជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហម និងការផ្សព្វផ្សាយតាមសហគមន៍របស់អង្គការគម្រោង ផ្តួចផ្តើមយុត្តិធម៌អន្តរជាតិប្រចាំអាស៊ី (AIJI)។ AIJI គឺជាគម្រោងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងមជ្ឈមណ្ឌលបស្ចិម-បូព៌ា (East-West Center) នៅអូណូឡូឡូ (Honolulu) និងមជ្ឈមណ្ឌលដាប់ប៊ែលយូ.អេស.ឌី ហាន់ដា សម្រាប់សិទ្ធិមនុស្ស និងយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (The WSD HANDA Center) ដែលកាលពីមុនត្រូវបានគេស្គាល់ថាជា មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ប៊ែកឃ្លី (Berkeley War Crime Study Center)។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៣មក មជ្ឈមណ្ឌលទាំងពីរនេះ បានកំពុងធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការគ្នាលើគម្រោងជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កើតការផ្តួចផ្តើមយុត្តិធម៌ និងកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពនានាក្នុងវិស័យសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍នេះ។

EAST-WEST CENTER AIJI TRIAL MONITORING WSDHANDACENTER FOR HUMAN RIGHTS & INTERNATIONAL JUSTICE Stanford University

---

[1]សវនាការលើឯកសារគន្លឹះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងនៅចុងបញ្ចប់នៃផ្នែកជំនុំជម្រះនីមួយៗ។ សវនាការលើឯកសារគន្លឹះ អនុញ្ញាតឲ្យភាគីទាំងអស់ធ្វើការដាក់បង្ហាញដល់ភាគីទៅវិញទៅមក នូវឯកសារគន្លឹះនានា ដែលមានភាពពាក់ព័ន្ធនឹងផ្នែកជំនុំជម្រះនីមួយៗ។ សូមមើល ឯកសាររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ស្តីពី "ព័ត៌មានទី១ ស្តីពីសវនាការលើការដាក់បង្ហាញឯកសារគន្លឹះក្នុងសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ និងព័ត៌មានទី២ ស្តីពីសវនាការស្តាប់ពីព្យសនកម្មរងទុក្ខវេទនារបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២" (ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤) ឯកសារលេខ E315/1។ សម្រាប់សេចក្តីសង្ខេបស្តីពីសវនាការលើឯកសារគន្លឹះលើកទី១ ក្នុងសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ ស្តីពីសហករណ៍ស្រុកត្រាំកក់ និងមន្ទីរសន្តិសុខក្រាំងតាចាន់ សូមមើលរបាយការណ៍របស់អ្នកឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហមលើសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ លេខ១៧ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី១៤ (ចុះថ្ងៃទី២៧ ដល់៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥)។ សវនាការលើឯកសារគន្លឹះបន្ទាប់ ត្រូវបានរៀបចំនៅចុងបញ្ចប់នៃផ្នែកជំនុំជម្រះស្តីពីការរដ្ឋានការងារទាំងបី សូមមើលរបាយការណ៍ប្រចាំសប្តាហ៍របស់អ្នកឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហមលើសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ លេខ២៨ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី២៥ (ចុះថ្ងៃទី២៤ ដល់ទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥) និងលេខ២៩ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី២៦ (ចុះថ្ងៃទី១ ដល់ទី៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៥)។ សវនាការលើឯកសារគន្លឹះលើកទីបី បានផ្តោតលើការប្រព្រឹត្តទៅលើក្រុមគោលដៅ សូមមើលរបាយការណ៍ប្រចាំសប្តាហ៍របស់អ្នកឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហមលើសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ លេខ៤៤ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី៤១ (ចុះថ្ងៃទី២៣ ដល់ទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦) ទំព័រ ១ដល់៤។ សវនាការលើឯកសារគន្លឹះលើកទីបួន បានផ្តោតលើមន្ទីរសន្តិសុខ និងការបោសសម្អាតផ្ទៃក្នុង សូមមើលរបាយការណ៍ប្រចាំសប្តាហ៍របស់អ្នកឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហមលើសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ លេខ៦២ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី៥៩ (ចុះថ្ងៃទី១១ ដល់ទី១២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦) ទំព័រ៥ដល់៧ និងរបាយការណ៍លេខ៦៣ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី៦០ (ចុះថ្ងៃទី១៥ ដល់១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦) ទំព័រ៤។ សវនាការលើឯកសារគន្លឹះលើកទីប្រាំ បានផ្តោតលើការដាក់បទប្បញ្ញត្តិនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ សូមមើលរបាយការណ៍ប្រចាំសប្តាហ៍របស់អ្នកឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហមលើសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ លេខ៦៦ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី៦៣ (ចុះថ្ងៃទី៥ ដល់ទី៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦) ទំព័រ ១ដល់៤។